

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

25 De osculis, amplexibus, & tactibus libidinosus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

Si verò pollutio fuit in causa prauis, prauisione quadam imperfecta, & non plenè deliberata, tunc pollutio nocturna est peccatum veniale, quoniam in causa, vbi fuit prauis, & consequenter intenta, solum fuit veniale peccatum.

Nono quartus, An maritus, qui incipit actum copulæ cum vxore ante complementum coitus, licet possit se subtrahere à coitu, ne seminet, & ne proles concipiatur? Dux sunt opiniones, Prima asserentium, posse maritum licet id facere, dummodo id quoque velit vxor, & dummodo non sit probabile periculum in se, vel in vxore effundendi semen extra vas femininum naturale, altera enim harum conditionum deficiente, nõ esse licitum, sed potius peccatum mortale. Sic sequit Palud. in 4. Dist. 9. quæst. 2. & hoc sentit probabile Angelus verb. *Debitum conjugale num. 7.* Armill. eod. verb. num. 9. præsertim cum id sit rationabili aliqua causa, nimirum quoniam maritus est pauper, nec potest multos filios alere commode, & ita nollet plures filios generare, ac ne plures generet, inchoatum coitum relinquit, non enim tunc maritus tenetur inceptum actum coitus complere vice ad femininam, petente vxore, vt compleat. Secunda est opinio asserentium, esse peccatum mortale inchoatum coitum relinquere. Sic Rosell. & Siluest. verb. *Debitum conjugale q. 7.* & probant ex cap. *Aliquando 32. quæst. 2.* sed illud caput solum loquitur de procurante abortum, vel adhibente venena sterilitatis, & de effundente semen extra vas vxoris naturale.

In hæc tunc dico, Primo, certum est apud omnes esse mortale peccatum, inchoatum coitum relinquere non consentiente vxore: secundo etiam citra periculum effundendi semen videtur peccatum, relinquere femininam per se loquendo, quoniam coitus in coniugibus est ordinatus à natura ad proles generationem, ergo contra naturam est, coitum impedire, proles generationem. Dices, & licitum est coniugibus coire ad vitandam fornicationem, vt est communis opinio Doctorum. Item licitum est coire ad reddendam debitum coniugi, ergo non obligatur coniux consummare coitum per femininam, ad proles generationem. Respondet, licitum esse quod assumitur in argumento: sed non licet inde colligere, quod licitum sit coniugi inchoatum coitum relinquere impediendo generationem proles, & impedire, id est, relinquere coitum, ne seminet.

Tertio, ob istam aliquam causam potest conjugalis coitus inceptus relinqui ante femininam, nimirum si sit periculum vite graue superueniens, postquam inceptus est coitus, aut si commode compleri non potest ob virginitatem aliquam causam superuenientem. Sequitur ex dictis, minus esse licitum vxori, si statim post coitum procuret semen emittere, ne filios concipiat, quoniam est contra naturam, hoc enim esset procurare, vt naturalis ad prolem institutus ordo, & cursus impediatur.

De oculis, amplexibus, & tactibus libidinosis.

CAPVT XXV.

Primo notandum, tactus inter feminam, & marem alios impudicos, & libidinosis ex suo obiecto, alios ex intentione ventis illis ex eo, quod ordinat eos tactus ad luxuriam. Tactus impudici ex suo obiecto sunt ij, qui sunt in ijs partibus, quas natura instituit ad prolem generandam: Ceteri verò tactus possunt esse impudici ex mala intentione, vel abusu ventis illis tactibus, vt si ordinat eos ad libidinem, vel vitur eis ex animo libidinoso, & impudico. Hæc est eorum omnium sententia, & infra apparebit.

Secundo notandum, certum esse apud omnes Auctores, tactus eos, qui sunt impudici ex sua natura, vel qui sunt libidinosi ob libidinofam intentionem, & animum tangentem, esse peccata mortalia ex se, vel ob malam intentionem, & hoc patet, quoniam sunt luxuriosi tactus, vel ex obiecto, & natura, vel ex intentione hominis tangentis.

Tertio notandum, certum esse apud omnes, oscula, & amplexus, & alios tactus, qui nõ sunt libidinosi ex obiecto, & natura sua, non esse peccatum secundum se. Sic S. Thom. 2. 2. quæst. 154. art. 4. communiter receptus, quoniam hæc omnia possunt esse inter homines, vt signa mutue benevolentie, familiaritatis, cognationis, amicitie, pacis, & debiti obsequij secundum patriæ, & provincie consuetudinem, & tunc sunt licita, & honesta. Tota difficultas in eo consistit, An hæc prædicta, cum sunt solum ob delectationem sensus, quæ percipitur ex tactu in osculando, amplexando, vel tangendo absque alio fine, & animo luxurie, siue libidinis, sint libidinosæ, & eo ipso peccata mortalia, an verò sint solum peccata, & libidinosæ, eo quod fiant ex intentione hominis ordinatis illa ad aliquam luxurie speciem? Dux sunt opiniones, vna est asserentium, non esse libidinosæ, aut peccata, nisi ob intentionem ordinantis ea ad libidinem, aut ob probabile periculum consentiendi in aliquo coitu, vel cogitatione, vel delectatione luxuriosa, vel ob probabile periculum incidendi in aliquam voluntariam pollutionem. Sic Martin. q. 2. de Temperantia.

Altera est opinio asserentium, ista esse libidinosæ, & eo ipso peccata, eo solum, quod fiant ob delectationem, quæ percipitur tactu absque vlla alia intentione luxurie, & etiam absque periculo incurrendi in pollutionem, voluntariam. Ita Caiet. 2. 2. q. 154. art. 4. Sotus 4. Dist. 24. q. 1. art. 2. Anton. 2. par. tit. 2. cap. 1. Tabien. verb. *Osculum, & cogitatio morosa tit. 8.* Armilla verb. *Osculum, & Impudicitia num. 1.* Siluest. verb. *Delectatio q. 5.*

Hæc opinio est vera, & sequenda, quoniam contra naturam est vti illis tactibus solum propter delectationem, quæ percipitur sensu: nam istam delectationem natura instituit, vt medium ordinatum ad proles generationem, vt facilius esset coitus ad legitimam prolem procreandam.

Obijcies: Delectatio est bona, vel mala quatenus bonam, vel malam operationem sequitur, quoniam delectatio semper est comes alicuius operationis: at oscula, amplexus, & tactus secundum se sunt indifferentia, ergo delectatio, quæ sequitur ex eis, erit indifferens, & secundum se, & bona, & mala pro bona, & mala intentione hominis? Respondet Caietanus, oscula, amplexus, & tactus secundum se esse indifferentia, at verò si fiant ob solam delectationem, quæ sensu percipitur, esse libidinosæ, & consequenter peccata. Certe hoc dictum Caietani videtur seuerius, quamuis Caiet. putet se loqui iuxta sensum, & mentem S. Thom. qu. 154. art. 4. Ego dicerem, oscula, amplexus, & tactus, tunc esse libidinosæ, & consequenter peccata mortalia secundum se, quando fiunt ob delectationem capiendam ex eis, qualis capi solet anteedens, vel comitans, vel consequens copulam. Et hoc est fortassis, quod loco citato dicere voluit S. Thomas, & sic intelligit, & explicat eum Natur. de Penit.

Primo queritur, An colloqui cum femina, aspicere illam pulchram, audire sermones, qui de feminis referuntur, vt pulchra sunt, si ista fiant ob solam delectationem quæ sensu percipitur, nimirum audiendo, colloquendo, aspiciendo absque vlla alia intentione libidinis, & sine vilo periculo voluntariae pollutionis, aut alterius luxurie, sint peccata; an verò sint licita, & solum sint peccata luxurie ob intentionem malam, vel periculum consensus in peccatum libidinis? Caiet. in *summa verb. Impudicitia, & Armill. eod. verb. num. 1.* aiunt, esse diuersam rationem de visu, auditu, & verbo, atque de tactu, quoniam, inquit, visus, auditus, & verba non sunt à natura ordinata ad coitum; & ideo aspectus, auditus, & colloquia de feminis ob solam delectationem, quæ percipitur audiendo, colloquendo, aspiciendo, non sunt peccata, si non adsit vel mala intentio, vel probabile periculum incidendi in aliquam luxuriam: at oscula, amplexus, & tactus natura instituit ad coitum, & ideo illicita sunt, nisi fiant propter coitum conjugalem, aut ob alium bonum finem. Probabilis est opinio ista. Sed est aduertendum, esse aliquos aspectus impeditos ex se, nimirum si quis aspicat pudenda, vel

da, vel partes vicinas: Et isti aspectus illiciti sunt, etiam si fiant ob solam delectationem quae sensum sequitur aspiciendo.

Secundo queritur, An oscula, amplexus, & tactus inter coniuges absque vilo coitu coniugali, & absque vlla cogitatione copulae, sed solum simpliciter ob delectationem sensus in oculis, amplexibus, & tactibus absque vilo periculo voluntariae pollutionis, liciti sint? Respondeo, esse licitos. Ita Caiet. Sotus, Siluest. Tabien. Armill. *ubi supra*, & Nauar. *cap. 16. num. 12.* nam eo ipso, quod fiant inter eos, simpliciter absque vlla mala intentione, sunt simplicitate ex officio, obsequio, & amore coniugali. Item fiant vt beneuolentiae, & amoris coniugalis signa, causae, & effectus.

Tertio queritur, An ista sint licita simili modo inter sponsos? Notandum est, posse nos loqui de sponsis, vel inter quos fuerunt sponsalia per verba futuri temporis contracta, vel per verba praesentis temporis. Si loquamur de sponsis, quae sunt per verba praesentis temporis, communis est sententia, licita esse praedicta inter eos, quoniam sunt verum coniuges. Sic Caiet. Armill. Sot. Tabien. Siluest. Nauar. *locis citatis*. Si loquamur de sponsis, qui sunt tantum per verba futuri temporis, maius est dubium. Sed nihilominus dicendum est, inter eos istiusmodi, quae diximus oscula, amplexus, & tactus non libidinosos, esse licitos. Hoc aperte de his facit Caiet. Tabien. Nauar. *ubi supra*. Et ratio est, quoniam ista inter eos sunt signa amoris confirmatoria sponsalium contractuum.

Quarto queritur, Quid dicendum de femina, quae certo nouit se tangi ab aliquo iuvene libidinoso ex mala intentione, ipsa tamen tangit eum secundum motem patriae in signum beneuolentiae, vel familiaritatis, vel cognationis, an tunc teneatur resistere, & non permittere, vt ille alius talis iuuenis osculetur, amplexetur, aut tangat, sed illum repellere, vel se subtrahere? Respondeo in primis, si tactus sint ex se impudici, teneatur resistere ne tangatur, etiam si id fiat in loco secreto, hoc certum est apud omnes. Secundo, si tactus sunt non secundum se impudici, & sunt secundum morem patriae in signum beneuolentiae, vel cognationis, vel alterius rei honestae, tunc si sint in publico coram alijs, non tenetur resistere, aut se subtrahere, aut illum repellere, quoniam esset peccatum alterius prodere, aut scandalum praebere alijs mali aliquid suspicandi. Item quoniam femina iure suo vitur osculando, amplexando, vel tangendo alium ex more patriae in signum beneuolentiae communis, & ille alius sibi imputet, siquidem malo animo abutitur signis consuetis. Sic Caietanus, Siluest. Tabien. Armill. *locis supra citatis*. Sed praeter haec dico, Tertio, si ista in secreto fierent, & posset femina commode, vel illum repellere, vel se subtrahere, tunc teneatur ad se subtrahendum, vel illum repellendum, si ille alius peccat ex passione humana, quoniam tenemur, quamdiu possumus, peccatum proximi deuitare. Haec colliguntur ex Siluestro, Tabiente, Armilla, *ubi supra*.

Quinto queritur, An oscula, complexus, & tactus, quando peccata sunt, eo quod sint libidinosi, sint distinctae speciei pro varietate specifica distincta personarum inter quas fiunt, v.g. si fiant cum Monialibus, aut a persona habente volum castitatis, an sint sacrilegia: si fiant cum cognatis, an sint incestus: si fiant cum coniugata, an sint adulteria? Communis est sententia, esse distinctae speciei pro varietate personarum. Sic Caietanus, Tabien. Armilla, Nauar. *ubi supra*.

In hac re dico, Primo, certum est apud omnes, quando illa fiunt ex intentione libidinis, aut cum periculo incidendi in libidinem, variati speciei pro varietate ipsius libidinis, quae est materia, & obiectum ipsius male intentionis. Totum dubium consistit in eo, quidnam sit dicendum, quando ista fiunt ob solam delectationem tactus, quae percipitur osculando, amplexando, tangendo absque vlla mala intentione, aut periculo libidinis. Dico secundo, tunc etiam ista distinguuntur speciei pro varietate personarum, quoniam reducuntur ad eandem speciem, eo quod sint luxu-

ria, & libidines quaedam inchoatae, quae ex se tendunt ad luxuriam, & libidinem consummatam.

De Choreis publicis inter mares, & feminas.

CAPVT XXVI.

PRIMO notandum, In nuptijs & diebus festis, & alijs publicae laetitiae ludis consueuerunt choreae, in quibus quoniam communiter iuuenes solent puellas manu ducere, & digitos stringunt, & puellae vna cum eis choreas agere, Dubitatum est inter Auctores, an istae choreae sint licitae, & an licite permittantur in populis, an vnde penitus tollendae, eo quod occasiones praebent multorum peccatorum.

Secundo notandum, Choreas istas etiam si dicantur licitae, vitari, & male fieri multis modis. Primo, ratione loci prohibiti, vt si fiunt in locis sacris. Secundo, ratione temporis, vt si fiant tempore, quo Missarum sacra celebrantur, & impediunt officia diuina. Tertio, ratione personarum, vt si exerceantur a clericis, qui iure communi canonico arcentur ab istis choreis: quod ius renouatum est hodie in Concilio Tridentino, *Sess. 22. cap. 10. Et Sess. 24. cap. 12.* Quarto ratione modi, vt si fiant modo impudico, & lasciuo. Quinto, ratione praeterea intentionis, vt si fiant ex animo libidinoso. Lege Suetrium, Angelum, Tabientem, Armillam, Caietanum *in verb. Choreas*.

Primo queritur, An Choreae sint damnandae vt peccata mortalia? Respondeo ex communi opinione omnium, quos iam retuli, non esse damnandas vt peccata mortalia: quoniam ex se illicitae non sunt, sed tantum ex mala intentione, aut abusu, aut ex probabili periculo libidinis in aliquo, aut ex aliqua alia circumstantia.

Secundo queritur, An iure prohiberi possint rusticae choreae in diebus festis conuersae? Aliqui auctores, id licite posse. Caiet. *ubi supra* ait, imprudenter prohiberi illud: quoniam si rusticae choreae arceantur, otio vacabunt, & alia peiora facient. Item quoniam ista non sunt ex se mortalia peccata. Item sunt signa publicae laetitiae, & consueti fieri, ergo imprudenter prohibentur. Item pro more fiunt, & solum illic ea fiunt ex abusu male eis ventum. Item cum publicae coram omnibus fiant magna ex parte tollitur occasio libidinis. Item hinc patere solet aditus ad matrimonium contrahenda: nam conuolari solet beneuolentia inter aliquos iuuenes, & puellas, ex qua deinde contrahitur inter eos coniugium.

In hac re dico, non esse prohibendos huiusmodi rusticos a choreis, ita vt condemnentur, tanquam committentes peccata mortalia, iure tamen posse, & debere moneri, vt in his choreis, & alijs ludis similibus sibi caueant ab omni periculo, & occasione libidinis.

Tertio queritur, An in istis choreis prohiberi debeat modus, quo feminae prodeunt nudis pectonibus, & eleganter ornatae, qui quidem mos, & consuetudo, nonnullis in prouincijs Christianorum inuoluit? Respondeo, in his tollendum esse abusum, & non facile consuetudinem condemnandam: nam pro more patriae, & prouinciariae, quod ab ubi lasciuiae, & impudice fieri iudicatur, aibi non sit lasciuiae, sed licitae, & honestae, vt ait Siluester *ubi supra*.

De Sacrilegio.

CAPVT XXVII.

PRIMO notandum, hic non agi de sacrilegio in genere, vt est peccatum contra virtutem moralem, quae dicitur Religio: sed agimus hic de sacrilegio determinato, vt reperitur tantum in materia luxuriae, hoc est agimus de luxuria, vt est sacrilegium, quae praeter deformitatem, quam habet contra castitatem, habet etiam deformitatem aliam contra virtutem, quae est, & dicitur religio.